

# SOSYAL SİGORTA UYGULAMASINDA PRİM AFFI

Mehmet CAN\*

## GİRİŞ

**B**ilindiği gibi 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Bağ-Kur Kanunu ve 2926 sayılı Bağ-Kur Tarım Sigortası Kanununa göre tahakkuk eden prim ve diğer alacakların tahsilatını hızlandırma gerekçesi ile 8.5.1997 tarihli ve 4247 sayılı Kanun 16.5.1997 tarihli ve 22991 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

506 sayılı SSK'na göre tahakkuk etmiş borçların tasfiyesi için yürürlüğe konulan 4247 sayılı Yasa gereği yapılacak işlemler aşağıda açıklanmaya çalışılmıştır.

### A) Yasadan Yararlanacak Olanlar

4247 sayılı "Tahsilatın Hızlandırılması" Yasasından;

- Prim borçları,
- İdari Para Cezaları,
- Gecikme Zammı Borçları,
- Faiz Borçları bulunanlar ile
- Topluluk Sigortası ve
- İsteğe Bağlı Sigortaya Prim ödeyenler,

yararlanacaklardır.

Yapılan bu yasal düzenleme sonucu;

- 1) 4247 sayılı Yasa'ya giren işverenler ile sigortalıların;
- Prim borçlarının tamamını,

---

(\*) Sigorta Uzmanı

- İdari Para Cezalarının %50'sini,

- Yukarıda belirtilen prim ve idari paracezalarının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki Gecikme Zammı ve Faizlerinin %58'ini,

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takibeden aybaşından itibaren 10 ay içinde eşit taksitler halinde ödemeleri, durumunda, söz konusu Kurum alacaklarının her birine ait bakiye gecikme zammı ve faizleri ile idari para cezasının bakiyesi terkin edilecektir.

Buna göre kanundan yararlanmak isteyen;

Özel sektör işverenlerinin, en son Kasım 1996 ayına ilişkin aylık sigorta primleri bildirgesinden kaynaklanan ve 31.12.1996 tarihine kadar tahakkuk ettiği halde günümüze kadar ödenmemiş bulunan prim borcu dahil olmak üzere birikmiş bulunan prim borçlarının aslı ile bunların 31.5.1997 tarihine kadar hesaplanacak gecikme zammı ve faizlerinin %58'ini,

Kanunun 2. maddesi dışında kalan Resmi Sektör işyerlerinin, 15 Nisan 1997 - 14 Mayıs 1997 dönemine ilişkin aylık sigorta primleri bildirgesinden dolayı tahakkuk eden prim borcu ile sosyal yardım zammı borçları dahil olmak üzere ve bu önceki dönemlere ait borçları ile 15.6.1997 tarihine kadar hesaplanan gecikme zamları faizlerinin %58'ini,

On aylık süresi içinde eşit taksitlerle ödemek üzere ilgili Sigorta Müdürlüklerine Haziran ayından itibaren müracaat ettikleri takdirde;

Örneğin;

- Haziran 1997 ayında müracaat eden işverenler borçlarını on eşit taksitte,

- Eylül 1997 ayında müracaat eden işverenler ise, borçları on eşit taksitte bölünmek, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takibeden aybaşından müracaat ettiği tarihe kadar hesaplanacak tecil faizi ile birlikte geçen üç aylık taksiti peşin ödemek kaydıyla kalan borcunu yedi eşit taksitte,

Ödedikleri takdirde, gecikme zammı ve varsa faiz borçlarının %42'lik kısmı re'sen terkin edilecektir.

Başka bir deyişle başvuruda bulunanlardan, taksitlerini süresi içinde ödemeyenler, süresinde ödenmeyen her bir taksiti, bu Kanunun uygulanma süresince rızaen tecil faizi ile birlikte ödedikleri takdirde, Kanunda yararlanmaya devam edeceklerdir.

2) Aynı şekilde, 31 Aralık 1996 tarihinden önce tebliğ edilen veya tebliğ edilememiş olmakla beraber, tahakkuk işlemi bu tarihten önce yapılmış bulunan idari para cezalarının %50'si ile idari para cezasının aslının tümü için Mayıs/1997 ayı dahil olmak üzere hesaplanacak gecikme zammının yine Haziran/1997 ayından başlayarak on aylık süre içinde ödenmesi durumunda da, bakiye idari para cezasının (%50'sinin) ve idari para cezası aslının (%100'ünün) gecikme zammının %42'lik kısmının terkini yoluna gidilecektir.

3) Ödeme dönemi için de ayrıca gecikme zammı ve faiz uygulanacaktır.

4) Sadece gecikme zammı ve faiz borcu bulunanlar, bu borçlarının %58'ini yine Haziran/1997 ayından başlayarak on aylık süre içinde eşit taksitlerle öderlerse kalan %42'lik kısmı terkin edilecektir.

5) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği 16.5.1997 tarihinden önce tahsil edilmiş gecikme zammı ve faizler geri verilemeyeceği gibi mahsup da edilmeyecektir.

6) Prim, idari para cezası ile gecikme zammı borçlarından dolayı haklarında 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsili Usulü Hakkında Kanun Hükümleri uyarınca takibe başlananlar, Kanunda belirtildiği gibi hesaplanacak borç tutarlarını icra masrafları ile birlikte Haziran/1997 ayından başlayarak on aylık süre içinde eşit taksitlerle ödedikleri takdirde bu Kanun hükümlerinden aynı şekilde yararlanacaklardır.

7) İcra takibine konu olan borcun onda birini, Haziran/1997 ayının başından itibaren bir ay içerisinde ödeyenlerin hacizleri kaldırılacaktır.

Bu kanun kapsamında kalan sürelere ilişkin borçlar işe, işverenlerden cari usul ve esaslar da-iresinde tahsil edilecek ve bu devreye ilişkin yapılmış olan hacizler kaldırılmayacaktır. (2. madde kapsamına giren işverenlerin 15.5.1997 - 14.6.1997 dönemine ilişkin bildirgeden mütevellit prim borçları cari usul ve esaslara göre tahsil edilecektir.)

Öte yandan, Kanunda belirtilen

esaslar ve süreler içinde ödenmeyen primler ile ilgili olarak 1 Ocak 1997 tarihinden itibaren 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunun 80'inci maddesi hükmü gereğince cari usul ve esaslara göre işlem yapılacaktır. (Aylık %15 Gecikme cezası uygulanacaktır)

8) Kanunun birinci fıkrası hükmüne girenler hakkında on aylık süre içerisinde icra takiplerine devam edilmeyecektir.

9) Taksite bağlanmış ve henüz ödenmemiş prim ve idari para cezası borçları ile gecikme zammı ve faiz borçları bulunan işverenler de talep ettikleri takdirde, belirtilen esaslara uygun olarak bu Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır.

10) Bu Kanundan yararlanmak için başvuruda bulunan işverenler tarafından Kuruma yatırılan taksitler mahsup işlemi yapılırken;

a) İcra takip, haciz ve satış servisindeki dosyalardan (varsa) başlanılmasına ve öncelikle prim borcunun aslı ve masrafların tamamı ile gecikme zammı ve faizlerinin %58'i alındıktan sonra gecikme zammı ve faizlerin kalan %42'sinin terkin edilmesine ve bu şekilde bir dosyanın borcu tamamen bitirildikten sonra diğer dosyalara geçilmek suretiyle mahsup işlemlerinin tamamlanmasına,

b) 6183 sayılı Kanunun 48'nci maddesi gereğince tecil ve taksitlendirilmesi yapılmış ve henüz ödenmemiş prim borçları ile gecikme zammı ve faiz borçları için, bu Kanundan yararlanmak için talepte bulunan işverenlerin;

- Taksite bağlanan dosyalardan

tahsil edilen meblağın cari usul ve esaslara göre mahsup edilmesine,

- Prim aslına (kalmışsa) kaldığı yerden başlamak üzere Kanunun yürürlük tarihine kadar yeniden gecikme zammı hesaplanmasına,

- Arta kalan kısım için bu Kanun hükümlerinden yararlandırılmasına, dikkat edilmesi gerekmektedir.

B) Aynı şekilde, en son Kasım/1996 ayına ilişkin olmak üzere daha önceki sürelerle ait isteğe bağlı yada topluluk sigortası primleri ve bunların gecikme zammı borçlarından dolayı müracaatta bulunanlar hakkında da, yukarıda belirtilen hususlara uygun olarak gerekli işlemler yapılacaktır.

C) Kanunun 2 inci maddesi ile; Genel ve katma bütçeli idareler, özel idareler ve belediyeler, döner sermayeli kuruluşlar ile kanunla veya Kanunların verdiği yetkiye istinaden kurulan kamu kuruluşları ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren teşekkül ve kuruluşlarla bunların müessesese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinin bu kanunun yürürlüğe girdiği ayı takibeden ay başına kadar tahakkuk etmiş bulunan, prim, idari para cezası ve sosyal yardım zammı ile bunların gecikme zammı ve faiz borçları ile 1997 yılı sonuna kadar doğacak sosyal yardım zammı ve bunlara ait gecikme zamlarının, Hazine Müsteşarlığınca Kuruma yapılan ödemeler karşılığında, sözü edilen Kurumlar adına tahsil edilmiş, sayılacağı ve borç kayıtlarının kapatılacağı açıklanmıştır.

Sözü edilen Kurum ve Kuruluşlarının bu kapsamda devam eden icra takipleri sona erdirilecektir.

D) Hangi borçların Kanun kapsamına girdiği kanunun 1'nci maddesinde belirtilmiş bulunduğundan 2925 sayılı (SSK Tarım Sigortası) Kanununa göre tahakkuk eden prim ve buna ilişkin gecikme zammı ve faiz, 3986 sayılı Kanun kapsamına göre değerlendirilen Kurum alacakları, tasarrufu teşvik kesintisi ve katkı tutarları ile konut edindirme yardımı borçları bu Kanun kapsamına dahil edilmeyeceği (\*)

Kurum Genel Müdürlüğü tarafından belirtilmektedir.

Uygulamanın bu şekilde olması Kurum tarafından kararlaştırılmış bulunmaktadır. Uygulama bu şekilde olmakla birlikte 4247 sayılı Yasanın yürürlük tarihi olan 1 Haziran 1997 tarihinden sonra Kuruma verilecek olan ancak ait olduğu ayın Kasım 1996 tarihinden önceki bir dönemi kapsamayan aylık bildirge, dönem bordroları ile Kasım 1996 dahil önceki dönemlere tahakkuk ettirilecek idari para cezalarına ilişkin uygulamanın ne şekilde olacağına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Kanımızca, 4247 sayılı Yasanın yürürlük tarihi olan 1 Haziran 1997 tarihinden sonra tahakkuk edecek ancak, Kasım 1996 ayı dahil önceki döneme ait işlemlere de 4247 sayılı yasanın kademeli olarak (Haziran 1997 ayından sonraki kısmının ödenmesi koşulu ile) uygulanması gerekmektedir.

(\*) Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 22.5.1997 tarihli ve 16/139 Ek Sayılı Genelgesi.

## TAAHHÜTNAME

4247 sayılı Kanun'un 1'nci maddesi kapsamına giren ve aşağıda sicil numarası belirtilen işyerinden dolayı tahakkuk eden borçlarımı Kanunda belirtilen şekilde ödemeyi taahhüt ediyorum.

Bilgi ve gereğini arz ederim. ....../....../1997

Adı Soyadı

İmza

..... Sicil no'lu İşyeri

- 1) 31.12.1996 tarihine kadar tahakkuk eden prim aslı ..... TL.  
31.5.1996 tarihine kadar tahakkuk eden prim aslı Gecikme zammı  
(faiz) ..... TL.
- 2) 16.5.1997'ye kadar tahakkuk eden idari para cezasının  
%50'si ..... TL.  
16.5.1996 tarihine kadarki (Kanun'un yürürlük tarihi  
gecikme zammı (faiz) ..... TL.
- 3) 31.12.1996 tarihine kadarki isteğe bağlı  
sigorta prim aslı ..... TL.  
31.5.1997 tarihine kadarki isteğe bağlı  
gecikme zammı ..... TL.
- 4) 31.12.1996 tarihine kadarki Topluluk Sigortası  
prim aslı ..... TL.  
31.5.1997 tarihine kadar gecikme zammı ..... TL.

NOT : Resmi sektör işverenleri için bu örnek form, 15 Nisan 1997 - 14 Mayıs 1997 dönemine ilişkin bildirgeden tahakkuk eden prim borcu da dahil olmak üzere bu ve önceki dönemlere ait prim borçları ile bunların 15.6.1997 tarihine kadar hesaplanan gecikme zamları ve faizlerinin %58'i şeklinde hesaplanması gerekmektedir.

## **BAĞ-KUR PRİM AFFI**

### **A) BAĞ-KUR AFFINDAN YARARLANACAK OLANLAR**

Bağ-Kur mükelleflerinin 31 Aralık 1996 tarihine kadar tahakkuk etmiş prim borçlarının tamamı ile 4247 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 16 Mayıs 1997 tarihine kadar tahakkuk etmiş olan gecikme zammı ve faizlerinin %50'sini 1 Haziran 1997 tarihinden başlamak üzere on eşit taksitte ödemeleri halinde kalan borçlarının tamamı terkin edilecektir. Ölen sigortalıların eş ve hak sahiplerinin de müracaatı halinde aynı uygulamaya devam edilecektir.

### **B) BAĞ-KUR TARIM SİGORTASI MÜKELLEFLERİ**

Bağ-Kur tarım Sigortası mükellefleri 31.12.1996 tarihi itibariyle tahakkuk eden prim borçlarının tamamı ile Kanunun yürürlüğe girdiği 16.5.1997 tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zamlarının %50'sini Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Haziran 1997 tarihinden itibaren on ay içinde ödemeleri durumunda Af Yasasından yararlanacaklardır.

### **C) BAĞ-KUR'A SADECE GECİKME CEZASI VE FAİZ BORCU BULUNAN MÜKELLEFLERİN DURUMU**

31.12.1996 tarihi itibariyle Bağ-Kur'a prim borcu olmayıp sadece gecikme cezası ve faiz borcu bulunan mükellefler tahakkuk etmiş borçlarının %50'sini Yasanın yürürlüğe girdiği 1 Haziran 1997 tarihinden itibaren on eşit taksitte ödemeleri durumunda kalan borçları terkin edilecektir.

### **D) TAKSİTLER HALİNDE ÖDEME YAPILIRKEN FAİZ UYGULANMIYACAKTIR**

4247 sayılı Yasadan yararlanmak isteyen mükelleflerin borçlarını on eşit taksitte ödemeleri durumunda ödeme dönemi içinde kendilerinden ayrıca gecikme cezası ve faiz alınmayacaktır.

### **E) MÜRACAAT TARİHİ**

Bağ-Kur Prim affından yararlanmak isteyen mükellefler 1 Haziran 1997 tarihinden başlamak üzere af yasaının sona ereceği 31.3.1998 tarihine kadar müracaat edebilecekleri, ancak müracaat edecekleri tarihe kadar ödenmesi gereken prim ve gecikme cezalarının %42'lik bölümü terkin edilecektir. Örneğin Ekim 1997 ayında Yasadan yararlanmak için müracaat eden mükellef borçları on eşit taksit bölünüp Haziran 1997 ayından başlamak üzere müracaat ettiği tarihe kadar tahakkuk eden dört aylık borcunu tecil faizi ile birlikte def'aten ödemesi koşulu ile af'tan yararlanabilecektir.